

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-10-05

Diarienummer 0775/22

Handläggare

Christina Bertilson, Eric Roos

Telefon: 031-368 02 14, 031-368 04 06

E-post: christina.bertilson@stadshuset.goteborg.se

eric.roos@stadshuset.goteborg.se

Göteborgs Stads vatten- och avloppstaxa för 2023

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kretslopp och vattennämndens förslag till brukningstaxa för vatten och avlopp i enlighet med nämndens bilaga 1 och som ska gälla från och med den 1 januari 2023, fastställs.
2. Kretslopp och vattennämndens förslag till anläggningstaxa för vatten och avlopp i enlighet med nämndens bilaga 1 och som ska gälla från och med den 1 januari 2023, fastställs.

Sammanfattning

Enligt kretslopp och vattennämndens reglemente ska nämnden ta fram förslag på vatten- och avloppstaxa (VA-taxa) som därefter ska beslutas av kommunfullmäktige. Nämnden har i september 2022 hemställt till kommunfullmäktige om förslag till VA-taxa som ska gälla från 1 januari 2023. Kretslopp och vattennämndens förslag till avfallstaxa 2023 är anmäld till samma kommunstyrelsemöte som förslag till VA-taxa för 2023.

Brukningavgiften för normalhushållet föreslås höjas med cirka 7 procent vilket främst motiveras av engångskostnader samt ökade kostnader med anledning av fortsatt hög investeringstakt. Den fasta och den rörliga delen för dricksvatten, spillvatten och dagvatten inom brukningsavgiften föreslås höjas olika mycket. Kundens avgiftshöjning är beroende av vilka tjänster kunden använder.

Brukningstaxans självavläsningsrabatt föreslås tas bort från 2023.

Anläggningsavgiften föreslås höjas med 5 procent vilket nämnden bedömer tillräckligt då kostnadstäckningen för föregående år och prognosen för året är högre än ursprunglig beräkning.

Stadsledningskontoret finner sammanfattningsvis att nämndens förslag till brukningstaxa och anläggningstaxa 2023 är svårbedömt och har inte förutsättningar utifrån nämndens material att göra egen bedömning eller föreslå några andra alternativ till nämndens förslag. Stadsledningskontoret tillstyrker nämndens förslag.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Vid beräkning enligt branschorganisationen Svenskt Vattens schablon för brukningstaxan beräknas typhus A (villa) enligt nämndens förslag få en höjd avgift med cirka 7 procent

och typhus B (flerfamiljshus med 15 lägenheter) få en höjd avgift med drygt 7 procent. I schablonberäkningen för typhus A och typhus B ingår samtliga nyttor (dricks-, spill- och dagvatten).

Villan får en höjd årsavgift med cirka 545 kronor (totalt 8 275 kr/år). Flerfamiljshuset med 15 lägenheter får en höjd årsavgift med cirka 4 498 kronor (totalt 64 897 kr/år), vilket blir en höjning med cirka 300 kronor per lägenhet och år.

Avgiften höjs olika för kunderna, den baseras på vilka tjänster som kunden använder. Den kund som inte har dagvattentjänsten kommer exempelvis att få en lägre ökning av avgifterna.

Vid en jämförelse gentemot andra kommuner med över 100 000 invånare ligger Göteborg i den över halvan av avgiftsuttagen, baserat på 2022 års brukningsavgift. Vid jämförelse med GR-kommunerna placerar sig Göteborg i den lägre halvan för brukningsavgiften.

Baserat på den prisutveckling som råder globalt och baserat på den investeringstakt som har varit inriktningen för verksamheten är stadsledningskontorets bedömning att taxeutvecklingen är rimlig för att täcka de nödvändiga kostnaderna. Dock innebär förslaget en kostnadsökning för brukarna som ytterligare belastar hushållen under kommande år, utöver övriga kostnader som följer av nuvarande inflationsläge och förväntade energiprisnivåer.

Nämnden föreslår en höjning av anläggningsavgifterna med 5 procent, alla avgiftsdelar föreslås höjas lika mycket. Enligt branschorganisationen Svenskt Vattens schablonfastighet beräknas föreslagen höjning innebära att typhus A (villa) får en höjning med 15 250 kronor (till totalt 320 000 kr). Typhus B (flerfamiljshus med 15 lägenheter) får en höjning med cirka 37 750 kronor (till totalt 781 250 kronor).

Vid en jämförelse gentemot andra kommuner med över 100 000 invånare har Göteborg den högsta anläggningsavgiften för villan, och den näst högsta avgiften för flerfamiljshusen, baserat på 2022 års avgift. Vid jämförelse med GR-kommunerna placerar sig Göteborg i den övre halvan för villan och i den nedre halvan för flerfamiljshus.

Anläggningsavgiftens eventuella höjning har i det korta perspektivet ingen avgörande effekt för VA-verksamhetens årliga driftsekonomi. Anläggningsavgiften samt investeringen periodiseras över en femtioårsperiod och får följaktligen liten effekt på resultaträkningen ett enskilt år.

I förhållande till rådande konjunktur- och inflationsläge kan föreslagen förändrad nivå på anläggningsavgiften tolkas som relativt måttlig, men ska då också ses i ljuset av de senaste årens kraftiga nivåförändring på anslutningsavgifterna. Från nämndens tidigare genomförda utredningar görs bedömningen fortsatt att nivån på anslutningsavgiften i stort inte påverkar bebyggelseutvecklingen då anslutningsavgifterna utgör en begränsad del av byggkostnaderna vid nybyggnation.

Bedömning ur ekologisk dimension

Inom Göteborg utförs investeringar på dricksvattenverken, både i kapacitetshöjande syfte samt för att minska riskerna för vattenburen smitta. Investeringar på ledningsnätet pågår kontinuerligt för att öka möjligheterna till en mer effektiv avloppsavledning. Likaså

utförs investeringar på Gryaab AB:s avloppsreningsverk i syfte att säkerställa en god avloppsrening samt minimera övriga miljöeffekter som uppstår i samband med rening av avloppsvattnet.

Bedömning ur social dimension

En höjd bruksavgift på 7 procent kan sammantaget med övriga pris- och indexhöjningar i samhället få betydelse för den enskilde kunden. Dagligt vatten är en nödvändighet som inte går att välja bort. För boende i flerbostadshus ingår vatten och avlopp vanligtvis i hyran eller avgiften.

Bilaga

Kretslopp och vattennämndens handlingar 2022-09-21 § 169

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden beslutade 2022-09-21 § 169 att översända nämndens beslut om förslag till detaljerad VA-taxa att gälla från och med den 1 januari 2023, för fastställande i kommunfullmäktige i enlighet med nämndens reglemente. Om inget beslut i ärendet fattas fortsätter nuvarande taxa att gälla.

Beskrivning av ärendet

De abonnenter som är ansluta till det allmänna VA-systemet och nyttjar kommunens VA-tjänster utgör VA-kollektivet. Enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster kan de kostnader som är nödvändiga för att driva VA-verksamheten finansieras genom taxor.

Kretslopp och vattennämnden beslutade 2022-03-16 § 61 att översända verksamhetsnomineringar 2023 (2024-2025) till kommunstyrelsen. Nämndens verksamhetsnominering innehöll material samt beskrivning av förslag till taxeökning. Nämndens förslag redovisades i stadsledningskontorets material "Förutsättningar för budget 2023 - 2025 Göteborgs Stad" till kommunstyrelsen 2022-05-18 § 456.

Nämnden har i september 2022 beslutat att till kommunfullmäktige föreslå en detaljerad VA-taxa för brukningsavgift och anläggningsavgift att gälla från och med den 1 januari 2023. Nedan redovisas en summering av nämndens framställan och ytterligare fördjupning finns att ta del av i bilagda handlingar från kretslopp- och vattennämnden.

Till samma kommunstyrelsemöte som VA-taxan 2023 är även kretslopp och vattennämndens förslag till avfallstaxa 2023 anmäld.

Nämndens förslag till VA-taxans brukningsavgift

Kretslopp och vattennämnden förslag till taxa 2023 beräknas ge ett underskott på 28 mnkr samt en utgående fordran på abonnent om 55 mnkr för år 2023.

Nedanstående tabell visar på raden "Taxeförändring" själva höjningen av intäkterna från brukningsavgifter i procent. För 2023 bedömer nämnden att intäkterna behöver öka med 8 procent. För år 2023 och 2024 beskriver nämnden ett bedömt behov av höjda intäkter från brukningstaxan med 8 procent respektive 5 procent. För 2022 var ökningen 12,5 procent och för 2021 var ökningen 7,5 procent. 2022 års ökade intäktsbehov förklarades bland annat av engångskostnader.

mnkr	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Totala intäkter	1 213	1 280	1 400	1 467
varav taxeintäkter	1 096	1 186	1 283	1 350
Totala kostnader	1 201	1 308	1 364	1 431
Förändrad skuld/fordran abonnent (tidigare "verksamhetens resultat")	12	-28	36	36
Taxeförändring	12,5%	8%	8%	5%
Skuld/Fordran till abonnenter	27	55	19	-17

Kretslopp och vattennämnden 2022-09-21 § 169

Nämnden beskriver i sin handling att taxeförslaget för 2023 överensstämmer med nämndens verksamhetsnominering avseende utveckling av verksamheten inför 2023. Däremot har flera omvärldsfaktorer påverkat hur kostnadsutvecklingen beräknas i taxeförslaget för 2023 jämfört med antagandena i nämndens verksamhetsnominering för 2023. Inflationen har ökat mer än beräknat och det påverkar kostnadsbilden för till exempel pensionsavsättningar, el, drivmedel och kemikalier. Räntenivåerna ökar mer än beräknat. Avgiften till Gryaab AB förväntas bli lägre under 2023, beslut om sänkta avgifter behandlas på Gryaab AB:s årsstämma i mars 2023 vilket innebär att beräknad avgift till Gryaab AB i nuläget är osäker. Nämnden bedömer sammanfattningsvis att den föreslagna intäktsökningen om 8 procent är en rimlig ökning även om den medför ett underskott för 2023.

Den totala vattenförsäljningen under 2023 bedöms minska något jämfört med 2022.

Nämndens förslag innebär att intäkterna från brukningstaxan höjs med åtta procent. Nämndens schablonberäkning visar att både villan (typhus A) och flerfamiljshuset (typhus B) får en höjd brukningsavgift på drygt 7 procent). I schablonberäkningen för typhus A och typhus B ingår samtliga nyttor (dricks-, spill- och dagvatten).

Den fasta och den rörliga delen för dricksvatten, spillvatten och dagvatten inom brukningsavgiften föreslås höjas olika mycket. Kundens avgiftshöjning är beroende av vilka tjänster kunden använder.

Procentuell förändring 2023	Typ av avgift	
	Fast	Rörlig
Ändamål		
Dricksvatten	6,0%	9,8%
Spillvatten	2,5%	7,7%
Dagvatten	9,1%	

Kretslopp och vattennämnden 2022-09-21 § 169

”Tabellen visar vilken procentuell förändring som avgifterna föreslås få jämfört med avgifter för 2022”

Nämnden anger att den stora procentuella ökningen av rörliga avgifter för dricksvatten och spillvatten orsakas av att försäljningen av dricksvatten minskar. Förbrukningen per person har minskat de senaste åren, nämnden har inte helt kunnat fastställa anledningen men resonerar kring några möjliga orsaker.

Självavläsningsrabatten föreslås tas bort från 2023 då ny teknik kommer att införas med effekten att självavläsningen fasas ut.

Ekonomiska osäkerheter och risker för brukningstaxan

Nämnden beskriver att de osäkerheter och risker som redovisades i nämndens verksamhetsnominering 2023 fortfarande är aktuella.

På kort sikt är det osäkerheten i gjorda antaganden avseende investeringsprojekten som kan få stor påverkan på resultatet.

- Projekten kan påbörjas enligt tidplan (påverkas dels av förvaltningens bemanning)
- Projekten kommer till avslut och tas i drift vilket påverkar kapitaltjänstkostnaderna.

Personalkostnader är en stor budgetpost. Nämnden ser ett långsiktigt behov av VA-investeringar på en fortsatt hög nivå och behöver hitta en strategi för att anpassa

personalvolymen efter nödvändiga investeringar, alternativet är att anpassa takten i genomförandet efter noggranna prioriteringar.

Förändringen av räntenivån under perioden påverkar kostnadsutvecklingen.

Nämndens förslag till VA-taxans anläggningsavgift

Kommunfullmäktige tillstyrkte 2018-12-20 § 18 ett förslag från kretslopp och vattennämnden om en inriktning för anläggningsavgiftens täckningsgrad om att uppnå 70 procent till år 2021. Kommunfullmäktige tillstyrkte även att en långsiktig plan för att uppnå föreslagen inriktning ska redovisas i samband med nämndens årliga förslag till VA-taxa.

Det är upp till varje kommun att bestämma nivån på täckningsgraden. Är täckningsgraden lägre än 100 procent så finansieras resterande del av de ekonomiska konsekvenserna, främst kapitalkostnaden, av hela VA-kollektivet genom brukningsavgifterna.

För år 2019, 2020 och 2021 höjdes anläggningstaxan med 10 procent per år. För år 2022 var höjningen 20 procent. I nämndens förslag till taxa 2023 föreslås en höjning av anläggningsavgiften med 5 procent, samtliga delar i anläggningstaxan föreslås höjas lika mycket. För 2024 och 2025 beräknas höjning av anläggningsavgiften med 5 procent respektive 4 procent.

Nämnden beskriver i förslag till anläggningstaxa 2023 en förändring jämfört med nämndens verksamhetsnomineringar för 2023. Investeringar för exploateringsprojekt har 2021 och 2022 inte genomförts i den takt som stadens planering bedömde. Kostnadstäckningen för 2022 beräknas bli högre än vad som ursprungligen har beräknats, då investeringsutgifterna för VA-utbyggnad beräknas bli lägre än vad som budgeterades för 2022.

Nedanstående bild visar en plan för investeringsutgifter, anläggningsavgifter samt beräknad kostnadstäckning för perioden 2022-2032. Det är kretslopp och vattennämndens analysmodell för att beskriva självfinansieringsgraden på kort och medellång sikt som utgör grund för att bedöma anläggningsavgiftens kostnadstäckning. Nämnden beskriver att för 2023 – 2032 är den långsiktiga planen för anläggningsavgifter utformad så att avgifterna löpande uppnår cirka 70 procents kostnadstäckning som ett rullande treårsmedelvärde. Beräkningarna baseras på de investeringsvolymerna och tidplaner som i dag är kända för stadens plan- och exploateringsprojekt.

	B 2022	P 2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Investeringsutgifter för nya ledningsnät	232	168	248	267	301	268	271	277	284	291	298	305
Taxehöjning - förslag			5%	5%	4%	2%	1%	2%	2%	2%	2%	2%
Kostnadstäckning												
Respektive år	58%	95%	68%	66%	61%	70%	70%	70%	70%	70%	70%	70%
Rullande 3-årsmedelvärde	63%	75%	82%	76%	65%	67%	69%	70%	70%	70%	70%	70%

	B 2022	P 2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Rullande 15-årsmedelvärde	64%	64%	64%	64%	63%	64%	65%	66%	66%	67%	68%	67%

Kretslopp och vattennämnden 2022-09-21 § 169

Plan för anläggningsavgifter för år 2023 till 2032. (B = budget, P = prognos)

Ekonomiska osäkerheter och risker för anläggningstaxan

Nämnden beskriver att utfallet av prognostiserade exploateringsinvesteringar är beroende av att projekten genomförs enligt tidplan och att konjunktur- och prisutveckling för bygg- och anläggningsbranschen inte väsentligt förändras.

Stadsledningskontorets bedömning

Under 2020 ändrade kommunfullmäktige sin styrning av kretslopp och vattennämndens VA- och avfallsverksamhet, i enlighet med nämndens förslag till upprättande och hantering av redovisningstekniska anpassningar till rådande lagstiftning avseende eget kapital för VA- och avfallsverksamheten samt möjlighet till fondering för framtida investeringar inom VA-verksamheten.

Förändringarna innebär att kommunfullmäktiges grundläggande ekonomiska styrning av kretslopp och vattennämnden utgår från de årliga taxebesluten avseende bruks- och anläggningsavgifter för VA- och avfallsverksamheten. Förändringen påverkar inte nämndens ekonomi på annat sätt än att nämnden inte längre kommer att uppvisa ett redovisningsmässigt resultat för taxeverksamheterna, utan alltid redovisa ett nollresultat. Resultatet redovisas i stället som en förändring av kortfristig skuld eller fordran (till abonnent) i balansräkningen. Det innebär att nämnden ska återställa sin skuld eller fordran till abonnenterna inom en treårsperiod eller en något längre tid om det finns en plan för detta. För stadens samlade räkenskaper innebär förändringen att nämndens upparbetade över- och underskott i förhållande till sitt budgeterade resultat inte påverkar stadens samlade resultat eller kommunens egna kapital.

Förändringen innebär även att nämnden i delar inte längre lyder under stadens regelverk för att hantera avvikelser och eget kapital, utan ska utforma eget regelverk för nämndens ekonomiska styrning.

I nämndens taxeförslag redogörs för ekonomiska osäkerheter och risker som kan påverka 2023, dessa är svåra att värdera då belopp och sannolikhet för att riskerna inträffar inte framgår av nämndens beskrivning.

För 2023 har kretslopp och vattennämnden även beslutat att övergå till en internräntemodell i förhållande till koncernbanken som motsvarar den modell som gäller för de kommunala bolagen. Förändringen innebär, till skillnad från den modell som gäller för nämnderna, att räntenivån justeras vid fler tillfällen under året för att i än större utsträckning spegla stadens löpande upplåningskostnader. Stadens internränta för nämnderna som är mer trögrörlig och sätts för ett helt år i taget. Det innebär dock ytterligare en faktor som medför att de ekonomiska förutsättningarna kan förändras under året.

Enligt det generella ägardirektivet för delägda bolag (Grefab AB, Gryaab AB samt Renova AB) ska samråd ske med ägarkommunerna innan respektive styrelse fastställer

avgiften, som är en del av de kostnader som taxan ska finansiera. För 2023 förväntas Gryaab AB:s årsstämma fatta beslut om sänkta avgifter i mars 2023, det innebär en osäkerhet som kan förändra de ekonomiska förutsättningarna för 2023.

Kretslopp och vattennämndens föreslagna förändringar av berörda avgifter innebär att för 2023 beräknas en fordran på VA-kollektivet om 55 mnkr. Vid utgången av 2024 beräknas fordran uppgå till 19 mnkr och vid utgången av år 2025 beräknas en skuld om 17 mnkr. Det innebär att skuld/fordran löpande regleras för att bedriva verksamheten i balans. Stadsledningskontoret bedömer därmed att nämnden utifrån föreslagna taxeförändringar uppnår lagstiftarens intentioner att över- och underskott ska jämnas ut över en godtagbar tid.

Brukningstaxa

Kretslopp och vattennämndens förslag till taxeökning för 2023 innebär att intäkterna från brukningstaxan beräknas öka med 8 procent, det beräknas i sin tur innebära förändrade brukningsavgifter för villan och flerfamiljshuset (schablonberäkningar) om drygt 7 procent.

Avgiften höjs olika för kunderna, då den baseras på vilka tjänster som kunden använder.

I nämndens verksamhetsnomineringar för 2023 (2024-2025) från mars 2022 beskrev nämnden att ett intervall på 5–8 procent bedömdes vara en tillräcklig taxeökning för åren 2023-2025, för att möta de kostnadsökningar som förväntas och för att succesivt återställa fordran på abonnent under planperioden.

Kretslopp och vattennämnden beskriver i förslag till VA-taxa 2023 att den föreslagna ökningstakten på 8 procent fortfarande är en rimlig ökning även om det medför ett underskott för VA-verksamheten på 28 mnkr för år 2023.

Baserat på nämndens beskrivning i verksamhetsnomineringar för 2023 så innebär den ökade investeringstakten att VA-verksamhetens kostnader förväntas öka mer än vad de normalt gör utifrån allmänna prisökningar. Dessutom kommer några engångsposter att påverka kostnadsbilden för 2023, som rivningskostnader vid Kodammarna som ursprungligen bedömdes utfalla 2022 men nu förväntas utfalla 2023. I taxeförslaget för 2023 beskriver nämnden därutöver ytterligare kostnadsökningar då inflationen har ökat mer än vad som beräknades i samband med verksamhetsnominering 2023.

Nämnden beskriver att 2023 års avgift till Gryaab förväntas bli lägre, beslut av Gryaab AB:s stämma förväntas i mars 2023. Enligt underhandsuppgift från förvaltningen kretslopp och vatten finns en bedömd ”rabatt” inarbetad i förslaget för taxa 2023. Någon beloppsmässig storlek eller vilka överväganden som utgjort grunden för inarbetad ”rabatt” i taxeförslaget framgår inte av nämndens handling.

Sammanfattningsvis konstaterar stadsledningskontoret att kretslopp och vattennämnden har gjort en bedömning av verksamhetens kostnadsutveckling samt behov av intäktsökning, där en ökning av brukningstaxeintäkterna med 8 procent bedöms rimlig. Stadsledningskontoret har svårt att göra någon bedömning om nivån och takten är rimlig och ändamålsenlig då det saknas alternativa kostnadsscenarioer i nämndens beslutshandling. För kunden innebär det höjda brukningsavgifter om drygt 7 procent.

Utifrån stadsledningskontorets bedömning redovisar inte nämnden något resonemang avseende strategier eller inriktningar för att styra kostnadsutvecklingen, ambitionsnivå

eller avseende generella effektivitetsmål, utan lyfter främst utökad brukningsavgift som verktyg för att hantera kostnadsutvecklingen. Nämnden behöver i kommande taxeärenden mer tydligt förklara och analysera föreslagen taxeökning, och inte bara presentera den beräkning som man kommit fram till. Stadsledningskontoret gör en liknande bedömning av avfallstaxan 2023.

Stadsledningskontoret finner sammanfattningsvis att kretslopp och vattennämndens förslag till brukningstaxa är svårbedömt, och har inte förutsättningar utifrån nämndens material att göra egen bedömning eller föreslå några andra alternativ till nämndens förslag.

Stadsledningskontoret tillstyrker kretslopp och vattennämndens förslag till brukningstaxa.

Anläggningstaxa

I december 2018 tillstyrkte kommunfullmäktige en ”inriktning för anläggningsavgiftens täckningsgrad om att uppnå 70 procent till år 2021. En långsiktig plan för att uppnå föreslagen inriktning ska redovisas i samband med nämndens årliga förslag till VA-taxa.”

Nämnden tog inför taxebeslut 2022 fram en analysmodell och en långsiktig plan för att beräkna självfinansieringsgraden och utgöra grund för förslag till beslut avseende anslutningsavgifterna. Modellen baseras inte på en analys av täckningsgraden i enskilda projekt utan utgår från de årliga totala utgifterna för VA-utbyggnad förhållande till de totala inbetalningarna av anslutningsavgifter, eller över en period av år.

Utbyggnadskostnader och inbetalningar i enskilda utbyggnadsprojekt är i stor utsträckning skilda i tid, där det ligger stora utgifter i utbyggnadsskedet medan inkomsterna kommer i slutskedet av utbyggnadsprojektet eller avslutat projekt och i takt med att fastigheter ansluter sig. Det medför att nämndens analysmodell starkt påverkas av takten i årets utbyggnad i förhållande till inbetalningar från tidigare projekt, vilket medför att modellen inte har någon direkt koppling till den faktiska kostnadsutvecklingen eller kostnadstäckningen i nu pågående projekt.

Som nämnden lyfter i sitt material medför det att förskjutningarna i utbyggnadsprojekt i förhållande till budgeterad planering skapar en förbättrad kostnadstäckning på totalnivå för en rullande treårs- eller 15-årsperiod. Detta samtidigt som inkomsterna från tidigare genomförda projekt även har ökat.

Stadsledningskontoret har därmed svårt att bedöma hur senaste årens och nuvarande inflationsutveckling och byggkostnadsutveckling framöver kommer att påverka nämndens förutsättningar att bibehålla den eftersträvade självfinansieringsgraden eller om täckningsgraden framöver framför allt kommer att styras av framdriften i utbyggnadsprojektet. Stadsledningskontorets bedömning är även fortsatt att med den modell som nämnden arbetat fram som grund för sin analys är det långsiktiga rullande 15-årsperspektivet.

Stadsledningskontoret kan konstatera att föreslagen taxehöjning ligger i nivå med det spann på årliga ökningarna med 5 - 20 procent som nämnden beslutade om som i sina verksamhetsnomineringar för 2023 och 2024. Med nuvarande bedömning ligger således den planerade avgiftsutvecklingen i den nedre delen av spannet även för de kommande åren, och beräknas kunna upprätthålla en täckningsgrad i enlighet med kommunfullmäktiges inriktning.

I taxeärendet för 2022 gjorde nämnden en bedömning om kommande års avgiftsutveckling som innebar betydligt större ökning på mellan 10 och 20 procent. Den nu presenterade planen ligger på en betydligt lägre nivå för flera år framöver. Dessa svängningar mellan de årliga bedömningarna medför en viss osäkerhet att bedöma huruvida planen är realistisk eller om det kan komma att variera kraftigt i bedömningarna även kommande år.

Stadsledningskontoret poängterar att även om kretslopp och vattennämnden har konkretiserat en beräkningsmodell för självfinansieringsgraden är det fortsatt viktigt att nämnden kan belysa vad som ligger till grund för kostnadsutvecklingen och analysera effekter och konsekvenser av den föreslagna utvecklingen av avgifterna.

Stadsledningskontoret finner sammanfattningsvis att kretslopp och vattennämndens förslag till anläggningstaxa är svårbedömt och gör ingen egen bedömning eller förordar några andra alternativ till nämndens förslag. Stadsledningskontoret tillstyrker kretslopp och vattennämndens förslag till anläggningstaxa.

Stadsledningskontoret konstaterar att det går att överväga att ge kretslopp och vattennämnden i uppdrag att återkomma med en förnyad inriktning och strategi för anläggningsavgiftens täckningsgrad. Detta då såväl utbyggnaden av va-anläggningen, kostnadsutvecklingen och förutsättningarna har förändrats kraftigt i förhållande till den situation som rådde då kommunfullmäktige 2018 beslutade om en långsiktig inriktning för anläggningsavgiftens täckningsgrad. Ett mål om att uppnå 70 procent täckningsgrad till år 2021, vilket nu har löpt ut.

Magnus Andersson

Eva Hessman

Ekonomidirektör

Stadsdirektör

§ 169 0299/22

Förslag till VA-taxa 2023

Beslut

Enligt förvaltningens förslag:

1. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till VA-taxa enligt bilaga 1, att gälla från 2023-01-01.
2. Kretslopp och vattennämnden sänder förslaget till kommunstyrelsen för fastställande i kommunfullmäktige.

Tidigare behandling

Information i ärendet lämnades vid Kretslopp och vattennämndens sammanträde 2022-08-24, § 149.

Handling

Förvaltningen har 2022-09-06 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Justering

Protokollet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2022-09-21

Vid protokollet

Sekreterare

Emilia Dahlstedt

Ordförande

Justerande

Claes Johansson

Jöran Fagerlund

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-09-06

Diarienummer 0299/22

Strategisk samordning

Hans Clausen, Marie Falk

Telefon: 031-368 27 39

E-post: hans.clausen@kretsloppochvatten.goteborg.se

Förslag till VA-taxa 2023

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till VA-taxa enligt bilaga 1, att gälla från 2023-01-01.
2. Kretslopp och vattennämnden sänder förslaget till kommunstyrelsen för fastställande i kommunfullmäktige.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Ärendet har 2022-08-24 § 149 varit ett informationsärende i Kretslopp och vattennämnden.

Förvaltningen förslår en höjning av intäkterna från brukningsavgifter med 8 procent år 2023. Med den kostnadsbild förvaltningen har vetskap om i dagsläget innebär detta trots höjningen ett underuttag för 2023. Genom en planerad höjning på runt 8 procent 2024 och 5 procent 2025 bedöms dock underuttaget bli återställt.

En prislista är framtagen för att uppnå föreslagen finansiering och redovisas i bilaga 1. Den årliga brukningsavgiften beräknas preliminärt att öka med 7,3 procent för en normal småhusfastighet och med 7,8 procent för ett mindre flerfamiljshus.

Förvaltningen föreslår även att anläggningsavgifterna höjs med fem procent år 2023. Avgifterna ligger nu på en sådan nivå att de långsiktigt bedöms täcka 70 procent av kostnader för planerad nybyggnation av ledningsnät med årliga avgiftshöjningar på mellan 1 och 5 procent.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör

Bilagor

1. Förslag till prislista att gälla från 2023-01-01
2. Statistik över taxor i andra kommuner

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om förvaltningens förslag till VA-taxa 2023. Det beslutade förslaget översänds till kommunstyrelsen, fastställande sker i kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Allmänt

Enligt Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) kan de kostnader som är nödvändiga för att driva VA-verksamheten finansieras genom taxor. Taxorna kan delas in i bruksavgifter (årlig avgift) och anläggningsavgifter (engångsavgift).

En grundläggande princip i LAV är att VA-verksamhetens behov av finansiering ska baseras på det som är nödvändiga kostnader för att leverera allmänna VA-tjänster. Vad som är nödvändigt bestäms av vilken kvalitetsnivå verksamheten ska uppnå, och den i sin tur definieras till stor del av lagstiftning (LAV, miljöbalken, dricksvattenkungörelsen mm), rättspraxis och politiskt beslutade långsiktiga åtgärdsplaner för VA-anläggningarna. Det finns också relativt tydligt klarlagt vad som inte kan hänföras till nödvändiga kostnader, dvs aktiviteter som inte får finansieras med taxemedel. Förvaltningens budgetarbete handlar om att identifiera vilka åtgärder och kostnader som är nödvändiga för att driva, underhålla och utveckla va-anläggningarna.

VA-verksamheten ska drivas enligt självkostnadsprincipen, som finns i såväl kommunallagen som i LAV. Enligt rättspraxis och propositionen till LAV innebär det att såväl överskott ("skuld till abonnent") som underskott i verksamhetens ekonomiska redovisning ska utjämnas inom tre år. Enligt förarbetena i propositionen (NJA 1988, s 457) framgår att om så inte kan ske, "anses VA-verksamheten finansierad på annat sätt än genom avgifter", vilket i praktiken betyder skattefinansiering.

Förutsättningar

Beräkningen av finansieringsbehov 2023 baseras på nedanstående förutsättningar:

Ekonomiska händelser

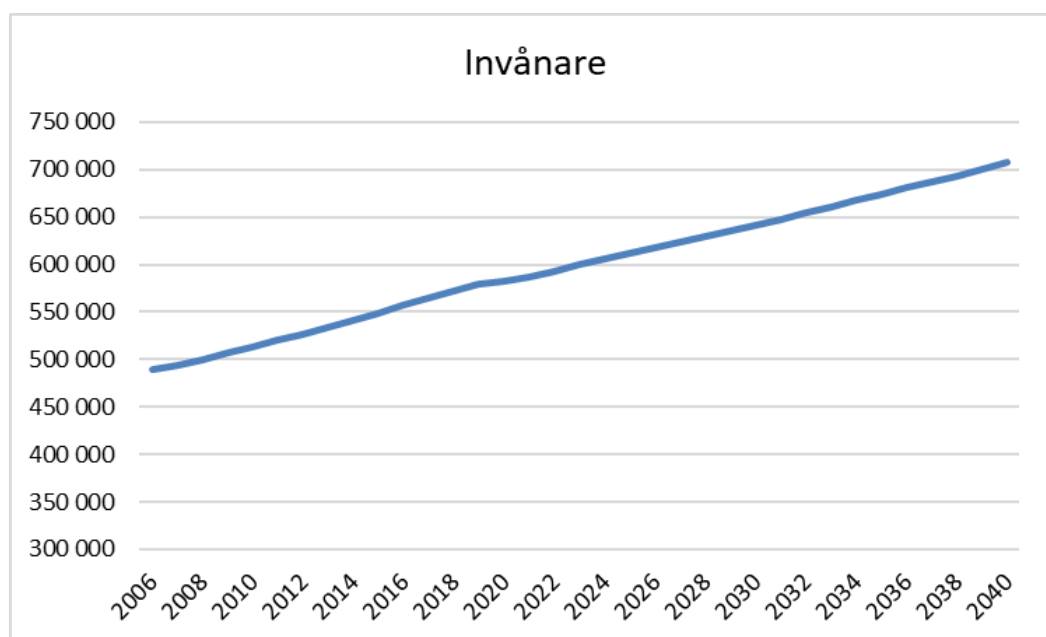
- Ingående skuld till abonnent 2022 och intäktsprognos för 2022 per augusti månad visar på att nämnden kommer att ha en fordran på taxekollektivet på cirka 27 mnkr vid årets slut. Detta innebär att intäkterna behöver öka mer än vad kostnaderna ökar för 2023.
- Det finns ett flertal engångsposter som påverkar 2023 års taxeuttag. De negativa engångsposter som har störst påverkan är dels en justering av pensionsskulden som slår igenom 2023, dels att vissa kostnader för rivning vid Kodammarnas avloppspumpstation faller ut 2023. En stor positiv engångspost är att Gryaab redovisar ett överskott som planeras att återföras

till de ägande kommunerna.

- Ökade kapitaltjänstkostnader, avskrivningar och räntor, jämfört med 2022 eftersom investeringstakten fortfarande är hög och räntan förväntas att stiga.
- Övriga kvantifierade kostnadsberäkningar enligt det pågående budgetarbetet för 2023. Observera att det finns kostnadsposter som komma att förändras positivt eller negativt, där uppskattningar är svåra att göra i dagsläget.

Kundunderlag

Befolkningen fortsätter att öka i Göteborg. År 2021 var ökningen lite större än 2020 men fortfarande betydligt lägre än före pandemin. Stadens prognos för framtida befolkningsökning anger 1 procent årligen, vilket kan jämföras med 1,3–1,4 procent under 2010-talet. Fler invånare påverkar dels försäljningen av dricksvatten (rörliga bruksavgifter), dels att 200–300 nya fastigheter ansluts årligen (fasta bruksavgifter).

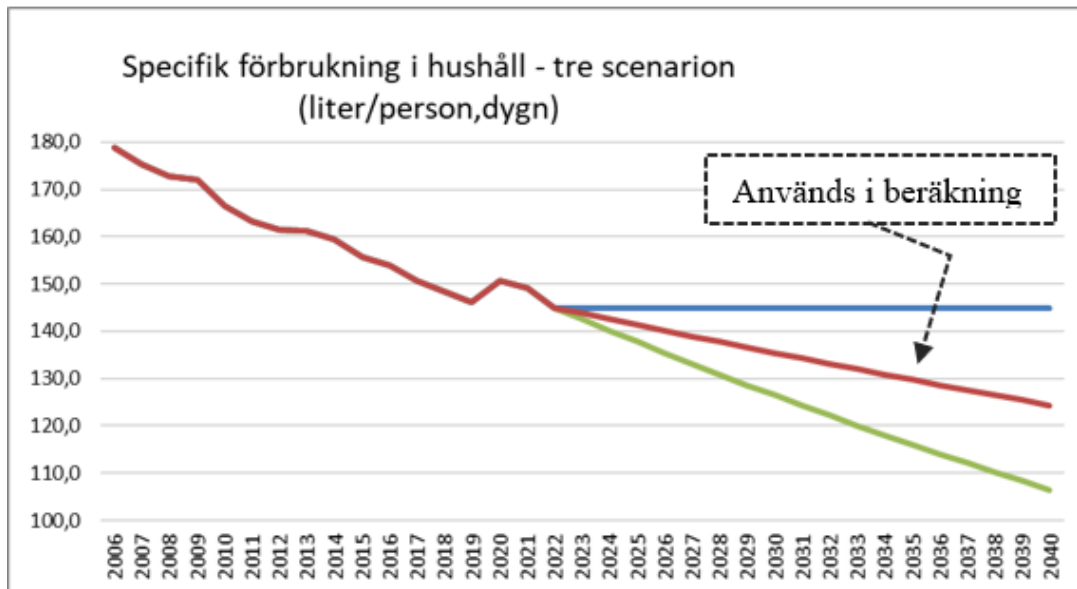
Försäljning

Samtidigt finns en trend med minskad vattenförbrukning per person och det är nu tydligt att det finns inget som pekar på att förbrukningen per person kommer att öka igen. Sammantaget med befolkningsförändringar innebär detta att försäljningen till hushåll ökar svagt. I diagrammet nedan visas hur förbrukning per person i hushållen har förändrats sedan 2006 samt tre olika scenarier för hur den skulle kunna utvecklas fram till 2040. Det mellersta, röda scenariot har använts i beräkning av framtida försäljning.

Förvaltningens bedömning

Prognosen för 2022 visar på en svag minskning av försäljning till hushåll i Göteborg men en viss ökning i försäljningen av vatten till andra typer av kunder innebär att försäljningen totalt under 2022 kommer att bli ca 44 Mm³.

Förvaltningen gör därför antagandet att försäljningen under 2023 kommer minska något och försäljningen av dricksvatten budgeteras till 43,95 Mm³.

Brukningavgifter

Brukningavgift är en årlig avgift, och de viktigaste avgiftsdelarna är:

- Fast avgift för dricksvatten och spillvatten – baseras på hur stor vattenmätare kunden har, det finns dock fortfarande ett antal kunder som har dricksvatten från egen brunn och bara använder spillvattentjänsten
- Fast avgift för dagvatten – baseras på dagvattensservisens dimension, en relativt stor andel av kunderna har inte denna tjänst
- Rörlig avgift för dricksvatten och spillvatten – baseras på uppmätt mängd använt dricksvatten.

Med utgångspunkt i de volymer som kan förväntas i försäljningen under 2023 ska brukningstaxans prislista, utformas för att ge den höjning av intäkterna som nämnden har godkänt genom följande samband:

$$\text{Intäkt} = \text{Såld volym} \times \text{Pris}$$

Om försäljningen minskar måste priset öka mer än den önskade intäktsökningen, för att kompensera för försäljningstappet och omvänt.

Förslag till höjning av intäkter från brukningsavgifter 2023

Förvaltningen föreslår att taxeintäkterna höjs med 8 procent från och med 2023 enligt tabellen nedan.

Ökningen av taxeintäkterna beräknas medföra ett negativt utfall för 2023 vilket förändrar skulden till abonnenterna till – 55 mnkr. En negativ skuld till abonnenterna uppstår för att intäktsökningen inte täcker de kostnadsökningar som beräknas för 2023. Skulden måste enligt Lagen om allmänna vattentjänster regleras inom tre år.

mnkr	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Totala intäkter	1 213	1 280	1 400	1 467
<i>varav</i> <i>taxeintäkter</i>	1 096	1 186	1 283	1 350
Totala kostnader	1 201	1 308	1 364	1 431
Förändrad skuld/fordran	12	-28	36	36
Taxeförändring	12,5%	8%	8%	5%
Skuld/Fordran till abonnenter	27	55	19	-17

Ekonomiska osäkerheter och risker

De osäkerheter och risker som i april redovisades i verksamhetsnomineringar inför budget 2023–2025 är fortfarande aktuella. På kort sikt är det osäkerheten i gjorda antaganden avseende investeringsprojekten som kan få stor påverkan på resultatet. Osäkerhetsfaktorerna är i vilken utsträckning planerade investeringsprojekt dels:

- Projekten kan påbörjas enligt tidplan, vilket dels påverkas av förvaltningens bemanning, och
- Projekten kommer till avslut och tas i drift vilket påverkar kapitaltjänstkostnaderna.

Personalkostnader är en stor budgetpost. Vi ser ett långsiktigt behov av VA-investeringar på en fortsatt hög nivå och behöver hitta en strategi för att anpassa personalvolymen efter nödvändiga investeringar, alternativet är att anpassa takten i genomförandet genom noggranna prioriteringar.

En annan post som är viktig för kostnadsutvecklingen är förändringen av räntenivån under perioden. På lite längre sikt planerar Gryaab att uppföra en ny byggnad för att klara nya, skärpta utsläppskrav. Detta kommer att påverka VA-avgifterna från ungefär år 2030 och framåt.

Förändring jämfört med nomineringarna

Förslaget överensstämmer med nomineringsärendet avseende utvecklingen av verksamheten inför 2023. Däremot har flera omvärldsfaktorer påverkat hur kostnadsutvecklingen kommer att kunna se ut för 2023 jämfört med antagandena i nomineringarna. Inflationen har ökat mer än beräknat och det påverkar kostnadsbilden för till exempel pensionsavsättningar, el, drivmedel och kemikalier. Räntenivåerna är en annan post som ökar mer än beräknat. Dessa kostnadsdrivande förändringar påverkar vår kostnadsbild idag och kommer att fortsätta öka under en längre period när nya avtal eller nya lån skall tecknas.

Det finns också förändringar som medför att kostnadsbilden påverkas positivt. En sådan post är att avgiften till Gryaab förväntas att bli lägre under 2023 då deras intäkter blir väsentligt högre än förväntat. Beslut om sänkta avgifter beslutas av Gryaabs årsstämma i mars 2023, vilket medför en osäkerhet i beräkningarna då beslut inte är fattat.

Sammantaget är den föreslagna ökningstakten på 8 % fortfarande en rimlig ökning även om det medför ett underskott på 28 mnkr för året 2023. Förslaget innehåller därför också en relativt hög ökning på 8 % för 2024 för att då kunna generera ett plus som återställer obalansen i skulden till abonnenterna. Hur kostnadsbilden ser ut 2024 är dock svårare än på länge att fastställa så det kan komma att medföra ytterligare justeringar inför det taxebeslutet.

En förändring jämfört med tidigare år är att självläsningsrabatten föreslås tas bort. Självavläsningen kommer att fasas ut i samband med införande av ny teknik. Den uteblivna ersättningen kommer att medföra en sänkning av de övriga priserna vilket innebär en kompensation för den uteblivna rabatten.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag innebär att intäkterna höjs med åtta procent men att de olika avgifterna höjs olika mycket. Avgifterna kan grupperas i olika typer av avgift, såsom fast eller rörlig avgift, och enligt de olika ändamålen Dricksvatten, Spillvatten och Dagvatten. Dagvattnets andel av totalkostnaden, beräknat som 5-årsmedelvärde, ökar. Det är inte något stor förändring under 2023 utan en successiv ökning de senaste åren. Dagvattnets ökande andel av kostnaderna medför att spillvattnets andel minskar och dessutom beräknas Gryaabs avgifter minska under 2023 vilket även påverkar spillvattnets kostnadsandel. Den stora procentuella ökningen av de rörliga avgifterna för dricksvatten och spillvatten orsakas av att försäljning av dricksvatten minskar vilket innebär att priset per liter måste öka för att kompensera minskade volymer.

Den största orsaken till att de rörliga avgifterna ökar är att försäljningen av dricksvatten minskar. Brukarna förbrukar alltså mindre vatten per person. Varför förbrukningen har minskat under de senaste åren är inte helt fastställt. En orsak kan vara ett medvetet beteende hos brukarna för att man vill spara på vattnet av miljöskäl. En annan orsak kan vara att man totalt (på arbetet och hemma) inte förbrukar lika mycket vatten när man jobbar hemifrån. Även de höga elpriserna kan komma att påverka vattenförbrukningen då man vill spara energi och minska användandet av varmvatten. Förbrukningsförändringen påverkas också av att tekniska upprustningar i nya och upprustade bostäder ger minskad förbrukning.

Tabellen nedan visar vilken procentuell förändring som avgifterna föreslås få jämfört med avgifter för 2022.

Procentuell förändring 2023	Typ av avgift	
	Fast	Rörlig
Ändamål		
Dricksvatten	6,0%	9,8%
Spillvatten	2,5%	7,7%
Dagvatten	9,1%	

Detta innebär att höjning av årsavgiften inte blir samma för alla kunder, utan blir olika beroende på vilka tjänster som används. De som bara har spillvattentjänsten till exempel, kommer att få en relativt låg ökning av avgifterna för 2023.

Förvaltningens förslag till nya brukningsavgifter innebär följande förändring av den årliga avgiften för två kundtyper:

Typ av fastighet	Förslag 2023	Avgift 2022	Förändring	
	[kr]	[kr]	[kr]	[%]
Villa (typhus A)	8 275	7 730	545	7,1
Flerfamiljshus med 15 lägenheter (typhus B)	64 897	60 399	4 498	7,4

Anläggningsavgifter

Kretslopp och vatten utvidgar sitt verksamhetsområde och bygger nytt ledningsnät för att ansluta nya kunder, detta utgör 20–25 procent av förvaltningens totala investeringsvolym de närmaste tre åren. Denna VA-utbyggnad genomförs i tre olika typer av projekt:

- Exploateringsinvesteringar - nya detaljplaneområden som initieras och genomförs samordnat av staden,
- VA-upprustning - ledningsnät byggs till områden med befintlig bebyggelse för att ersätta enskilda anläggningar, initieras och genomförs av Kretslopp

och vatten för att efterleva vattentjänstlagens krav på allmän VA-anläggning i samlad bebyggelse,

- Förtätningar - servisledning till nya avstyckningar, initieras av fastighetsägaren och genomförs av Kretslopp och vatten.

En del av dessa investeringskostnader finansieras med anläggningsavgifter, som betalas av de fastigheter som får en ny anslutning till allmänt ledningsnät. Den del av kostnaderna som inte täcks av anläggningsavgifter finansieras med brukningsavgifter, den årliga avgift som betalas av alla abonnenter. Kostnadstäckningen i de tre typerna av VA-utbyggnad skiljer sig mycket åt.

Förtätningar innebär normalt bara en liten kostnad för att bygga servisledning, ledningsnätet i gatan finns redan byggt sedan tidigare, intäkter från dessa anslutningar brukar stå för ungefär hälften av den totala intäkten från anläggningsavgifter.

Exploateringsprojekt, som står för i snitt 80 procent av kostnaderna, ger knappt 50 procent av intäkterna enligt medelvärde för de senaste fem åren. En anledning till detta är att när man bygger nya hus på fastigheter som tidigare varit bebyggda och haft en VA-anslutning så är en stor del av anläggningsavgiften betald tidigare, endast avgift för tillkommande kapacitet kan debiteras.

Va-upprustningsprojekt brukar omfatta 10–15 procent av kostnaderna för VA-utbyggnad men bara 3–5 procent av intäkterna. I dessa områden ligger bebyggelsen ofta glest med stadens mått mätt och det krävs lång ledningsdragning per fastighet.

Förutsättningar

Kommunfullmäktige antog 2018-08-28 nämndens avrapportering av Riktlinjer för anläggningsavgifter. Man beslutade då att inriktningen för anläggningsavgifterna ska vara att uppnå att 70 procent av investeringsutgifterna för nytt ledningsnät ska täckas av anläggningsavgifter år 2021. Beslutet anger även att förvaltningen ska redovisa en långsiktig plan för att uppnå föreslagen inriktning i samband med nämndens årliga förslag till VA-taxa.

Till 2022 höjdes anläggningsavgifterna med 20 procent, och under perioden 2019–2021 har anläggningsavgifterna höjts med 10 procent varje år. Men eftersom exploateringsprojekten har ökat ännu mer än vad som planerades 2018 har det inte varit tillräckligt för att, med den kunskap som fanns när beslut om taxa för 2021 togs, komma upp till den nivå som krävs för kostnadstäckning 70 procent.

I verksamhetsnomineringar inför budget 2023–2025 föreslog förvaltningen att taxeintäkterna för VA-verksamhetens anläggningsavgifter tillåts öka från året innan med 5–20 procent 2023, 5–20 procent 2024, 5–15 procent 2025.

Förändring jämfört med nomineringarna

Investeringsutgifterna för exploateringsprojekt har under både 2021 och 2022 inte alls genomförts i den takt som stadens planering aviserade. När underlag för verksamhetsnomineringar togs fram i början av året var det känt att kostnadstäckningen för 2021 till slut blev 85 procent (jämfört med budgeterade 49 procent), vilket var anledning till det stora spann som då föreslogs som inriktning för fortsatt arbete med taxa för 2023. I augusti månad har vi en prognos som indikerar en hög kostnadstäckning även för 2022, närmare 95 procent, vilket är en stor skillnad mot budgeterade 58 procent. Detta beror på att kostnaderna beräknas bli avsevärt lägre än budgeterat under 2022.

Förslag till höjning av anläggningsavgifterna 2023–2025

Intäktsnivån för anslutningsavgifter har ökat efter de senaste årens taxehöjningar och kostnadstäckning för 2022 bedöms bli cirka 95 procent och därmed har uppdraget från kommunfullmäktige 2018 genomförts.

Förslaget innebär att avgifterna tillåts öka från året innan med 5 procent 2023, 5 procent 2024 och 4 procent 2025.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen föreslår en långsiktig plan för anläggningsavgifter 2023–2032 utformas så att avgifterna löpande uppnår cirka 70 procent kostnadstäckning som ett rullande treårs-medelvärde.

Beräkningarna baseras på de investeringsvolymerna och de tidplaner som idag är kända för stadens plan- och exploateringsprojekt.

Plan för anläggningsavgifter för år 2023 till 2032

(B=budget, P=Prognos)

	B 2022	P 2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Investeringsutgifter för nya ledningsnät	232	168	248	267	301	268	271	277	284	291	298	305
Taxehöjning - förslag			5%	5%	4%	2%	1%	2%	2%	2%	2%	2%
Kostnadstäckning												
Respektive år	58%	95%	68%	66%	61%	70%	70%	70%	70%	70%	70%	70%
Rullande 3-årsmedelvärde	63%	75%	82%	76%	65%	67%	69%	70%	70%	70%	70%	70%
Rullande 15-årsmedelvärde	64%	64%	64%	64%	63%	64%	65%	66%	66%	67%	68%	67%

Utfall enligt prognosen ovan är avhängigt att de exploateringsprojekt som utgör underlag för beräkningen kommer genomföras enligt tidplan och att konjunktur och prisutveckling för bygg- och anläggningsbranschen inte väsentligt förändras.

Analysmodellen som används beräknar kostnadstäckningen varje enskilt år samt som rullande treårs- respektive 15-årsmedelvärden. Utfall beräknat som rullande treårsmedelvärde är den gängse uppföljningsmetoden i VA-branschen. Den görs för att säkerställa att man följer Lagen om allmänna vattentjänster, som anger att ett eventuellt överuttag av avgifter ska balanseras inom en treårsperiod. Utfall beräknat som rullande 15-årsmedelvärde är ett sätt att illustrera ett generationsperspektiv.

Det är förvaltningens avsikt att även för taxa 2023 utforma prislistan på så sätt att alla delarna av anläggningstaxan höjs lika mycket. Förvaltningens förslag till nya anläggningsavgifter innebär följande förändring för två kundtyper:

Typ av fastighet	Förslag 2023	Avgift 2022	Förändring	
	[kr]	[kr]	[kr]	[%]
Villa (typhus A)	320 000	304 750	15 250	5,0
Flerfamiljshus med 15 lägenheter (typhus B)	781 250	743 500	37 750	5,1

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Expedieringskrets

Kommunstyrelsen

Bilaga 1

Brukningsavgifter

Fast avgift för dricksvatten och spillvatten

För småhusfastighet erläggs fast avgift enligt ”Småhus” i tabell nedan. Den fasta avgiften för Övrig fastighet baseras på vattenmätarens storlek, uttryckt som nominell kapacitet.

Mätarstorlek	Dricksvatten		Spillvatten		Dricksvatten och spillvatten	
	<i>Utan moms</i>	<i>Med moms</i>	<i>Utan moms</i>	<i>Med moms</i>	<i>Utan moms</i>	<i>Med moms</i>
<i>Kronor per mätare och år</i>						
Småhus	1 288	1 611	1 059	1 323	2 347	2 934
qn 2,5	3 095	3 869	2 537	3 171	5 632	7 040
qn 6	7 424	9 280	6 092	7 615	13 516	16 895
qn 10	12 377	15 471	10 154	12 693	22 531	28 164
Dn 50	15 469	19 336	12 695	15 868	28 163	35 204
Dn 80	39 603	49 503	32 496	40 620	72 098	90 123
Dn 100	59 403	74 254	48 742	60 928	108 145	135 182
Dn 150	133 039	166 299	109 164	136 455	242 203	302 754

Fast avgift för dagvatten

För småhusfastighet erläggs fast avgift enligt ”Småhus” i tabell nedan. När två, tre eller fyra småhusfastigheter delar dagvattenservis erlägger varje fastighet en småhusavgift. Den fasta avgiften för Övrig fastighet baseras på servisledningens dimension.

Servicedimension dagvatten	Kronor per serviceanslutning och år	
	<i>Utan moms</i>	<i>Med moms</i>
Småhus	1 748	2 185
0-160 mm	6 990	8 737
175-180 mm	8 979	11 224
200 mm	10 979	13 724
215-225 mm	15 728	19 660
250 mm	16 721	20 901
300-315 mm	27 959	34 949
350 mm	38 059	47 573
375-380 mm	43 691	54 613
400 mm	49 709	62 137
450 mm	62 911	78 639
500 mm	77 668	97 085
600 mm	111 843	139 804
800 mm	198 834	248 542
1000 mm	310 673	388 342
1200 mm	447 370	559 212
2000 mm	1 242 697	1 553 372

Fast avgift för vattenmätare i brunn

Fastigheter som har vattenmätare placerad i brunn betalar dessutom en årlig avgift för de

merkostnader som uppkommer i samband med byte av sådan mätare. Avgift debiteras per brunn, om det finns flera mätare i samma brunn debiteras avgift efter den största mätaren.

Mätarstorlek		
<i>Kronor per mätarbrunn och år</i>	<i>Utan moms</i>	<i>Med moms</i>
Småhus	531	664
qn 2,5	531	664
qn 6, qn 10	1 061	1 326
DN 50, DN 80, DN 100	1 593	1 991

Rörlig avgift för dricksvatten och spillvatten

Den rörliga avgiften beror på vilken dricksvattenmängd som har mätts upp. För småhusfastighet där vattenförbrukningen inte mäts eller som har egen vattentäkt beräknas rörlig avgift för dricksvatten och/eller spillvatten för 100 m³ per år. För Övrig fastighet beräknas avgiften för 1 500 m³ per år.

Rörlig avgift		
<i>Kronor per kubikmeter</i>	<i>Utan moms</i>	<i>Med moms</i>
Dricksvatten	8,29	10,36
Spillvatten	8,54	10,68
Dricksvatten och spillvatten	16,83	21,04

Dagvatten från allmän plats

Avgift för dagvatten från sådan allmän platsmark som är avsedd för hela stadens behov betalas av den som förvaltar marken. Avgiften baseras på hur stor yta som är ansluten till den allmänna anläggningen och om ytan är hårdgjord eller inte.

Typ av yta		
<i>Kronor per kvadratmeter och år</i>	<i>Utan moms</i>	
Hårdgjord yta		2,18
Ej hårdgjord yta		0,81

Andra avgifter

När fastighetsägaren har beställt en åtgärd, eller när fastighetsägaren inte har uppfyllt sina skyldigheter i något avseende, debiteras avgifter enligt nedan.

Åtgärd	Kronor per åtgärd	
	Utan moms	Med moms
Nedtagning, inklusive uppsättning, av vattenmätare på kundens begäran: qn 2,5, qn 6, qn 10 DN 50 Sommarmätare	963 2 171 1 521	1 203 2 713 1 901
Kontroll av vattenmätare på kundens begäran, mätaren felfri: qn 2,5, qn6, qn 10 DN50, DN 80 DN 100 och större	1 582 2 784 3 875	1 977 3 480 4 844
Byte av sönderfrusen eller skadad vattenmätare eller ersättning vid förkommen vattenmätare: qn 2,5 qn 6 qn 10 DN50	1 416 1 698 2 115 4 642	1 771 2 123 2 644 5 802
Förgävesbesök vid avtalad tid för uppsättning, byte eller avläsning av vattenmätare eller åtgärd avseende LTA-pump	613	766
Avgift för pulsmätare	650 kr/år	812 kr/år
Avstängning och påsläpp av vatten efter beställning från kund: - helgfri måndag – fredag kl 07.30 – 16.00 - övrig tid	1 226 1 962	1 533 2 453
Hyra av vattenmätare: qn 2,5 qn 6 qn 10 DN50 DN 80 DN 100 DN 150	3,56 kr/dag 4,84 kr/dag 6,50 kr/dag 16,37 kr/dag 19,13 kr/dag 26,43 kr/dag 39,67 kr/dag	4,45 kr/dag 6,06 kr/dag 8,12 kr/dag 20,46 kr/dag 23,91 kr/dag 33,03 kr/dag 49,59 kr/dag

Anläggningsavgifter

Servisavgift

Avgiften avser tre framdragna servisledningar i samma schakt i samband med utbyggnad av ledningsnät, normalt en för dricksvatten, spillvatten respektive dagvatten. Schaktöppningsavgift tillkommer per schakt när servisledningar utförs efter beställning från fastighetsägare och ansluts i efterhand till ett befintligt allmänt ledningsnät. Om servisledningen är längre än normalt betalar man extra för den sträcka som överstiger 10 meter.

Servisavgift	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
Småhus och Allmän plats	106 000	132 500
Övrig fastighet	166 000	207 500
Schaktöppningsavgift för Småhus och Allmän plats	52 000	65 000
Schaktöppningsavgift för Övrig fastighet	88 000	110 000
Lång servis för Småhus, kronor per meter överstigande 10 m	11 000	13 750
Lång servis för Övrig fastighet och Allmän plats, kronor per meter överstigande 10 m	17 000	21 250

Förbindelsepunktsavgift för dricksvatten och spillvatten

För småhusfastighet erläggs för varje småhus med egen förbindelsepunkt för vatten, förbindelsepunktsavgift enligt ”Småhus” i tabell nedan. Två eller fler småhusfastigheter som delar förbindelsepunkt erlägger avgift för ”Övrig fastighet”. Avgiften för Övrig fastighet baseras på vattenmätarens storlek, uttryckt som nominell kapacitet enligt tabell.

Förbindelsepunktsavgift V / S	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
Småhus	64 000	80 000
qn 2,5	165 000	206 250
qn 6	398 000	497 500
qn 10	664 000	830 000
DN 50	830 000	1 037 500
DN 80	2 123 000	2 653 750
DN 100	3 187 000	3 983 750

Förbindelsepunktsavgift för dagvatten

För småhusfastighet erläggs för varje småhus med egen förbindelsepunkt för dagvatten, förbindelsepunktsavgift enligt ”Småhus” i tabell nedan.

När två, tre eller fyra småhusfastigheter delar förbindelsepunkt för dagvatten erlägger varje småhus förbindelsepunktsavgift enligt ”Småhus” i tabell nedan. Fem eller fler småhusfastigheter som delar förbindelsepunkt för dagvatten erlägger avgift för ”Övrig fastighet”.

Avgiften för Övrig fastighet baseras på dagvattenservisens dimension. Större dimensioner än de som anges i tabellen debiteras avgift enligt kalkyl.

Förbindelsepunktsavgift D	<i>Utan moms (kr)</i>	<i>Med moms (kr)</i>
Småhus	14 000	17 500
150 / 160 mm	57 000	71 250
200 mm	90 000	112 500
215 / 225 mm	130 000	162 500
250 mm	137 000	171 250
300 / 315 mm	226 000	282 500
400 mm	399 000	498 750
500 mm	625 000	781 250

Tomtyteavgift

Tomtyteavgift erläggs normalt för de tre ändamålen dricksvatten, spillvatten och dagvatten enligt tabellen nedan. Samma avgift betalas i förekommande fall för tillkommande tomtyta.

Tomtyteavgift	<i>Utan moms (kr/m²)</i>	<i>Med moms (kr/m²)</i>
Anslutning av tre ändamål	90	112,5

Bilaga 2 Statistik över taxor i andra kommuner

Taxa 2023

Vissa kommuner har redan aviserat vilka justeringar av taxan som är föreslagna för 2023. Till exempel förslår Stockholm Vatten och Avfall att höja VA Brukningstaxa ökas med 25% och Anläggningsavgiften höjs med 7%. Förslaget är ännu inte beslutat.

Taxa 2022

Uppgifterna nedan är hämtade från Svenskt Vattens årliga statistikinsamling, och avser kommunernas avgifter för år 2022.

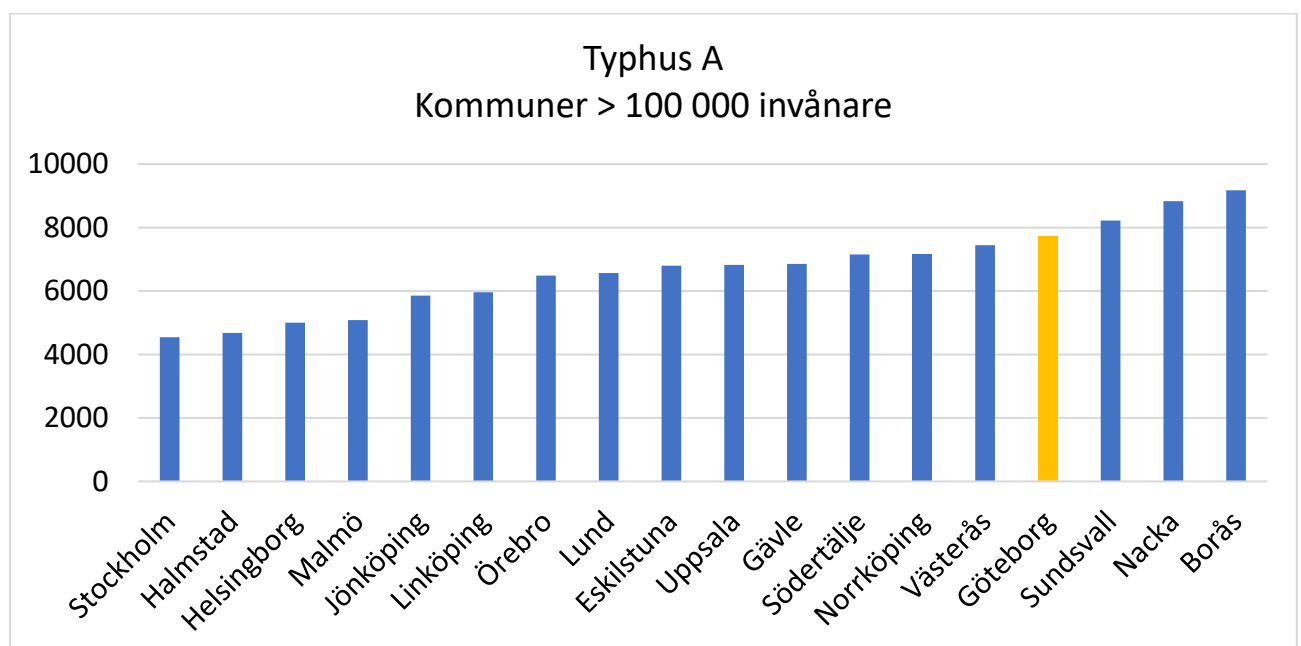
Jämförelser för ett hushåll i villa (typhus A)

Jämförelsen görs för en fiktiv fastighet, typhus A, som definieras som ett småhus med en tomtyta som är 800 m² och som är ansluten till alla tre ändamålen vatten, spillvatten och dagvatten. Typhus A har den minsta sortens vattenmätare som kallas q_{n2,5} och en årlig vattenförbrukning på 150 m³.

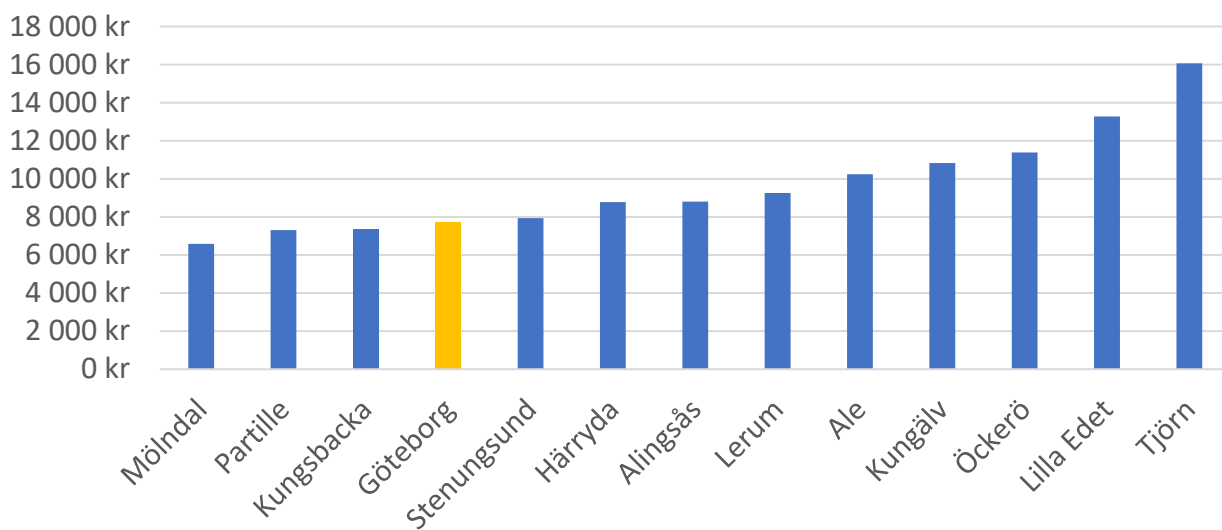
Jämförelser för ett hus med 15 lägenheter (typhus B)

Jämförelsen görs för en fiktiv fastighet, typhus B, som definieras som ett flerfamiljshus med 15 lägenheter på en 800 m² stor fastighet och som är ansluten till alla tre ändamålen vatten, spillvatten och dagvatten. Typhus B har två vattenmätare av storlek q_{n2,5} och en årsförbrukning på 2 000 m³.

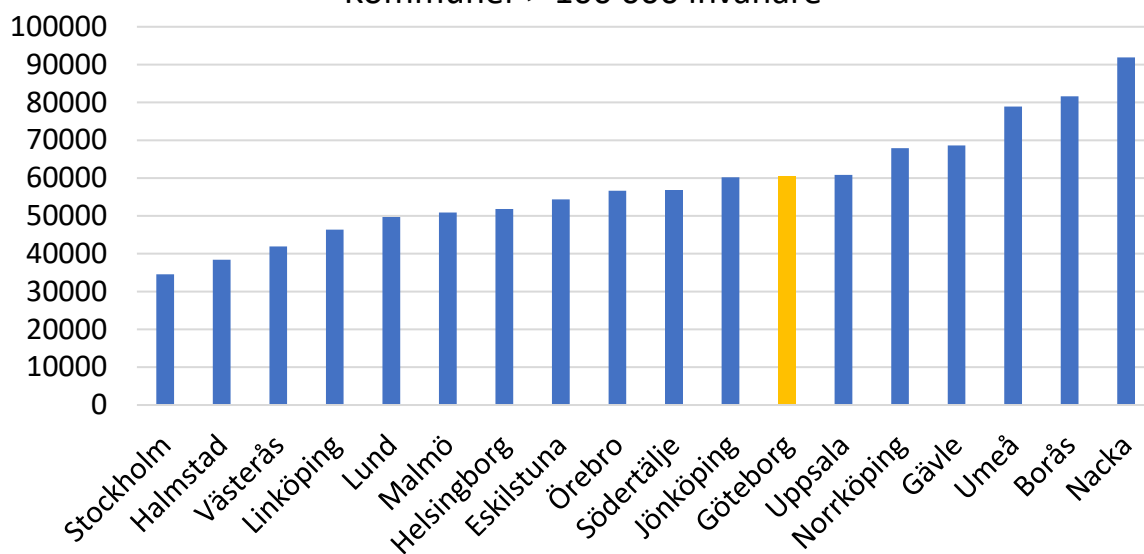
Brukningsavgifter

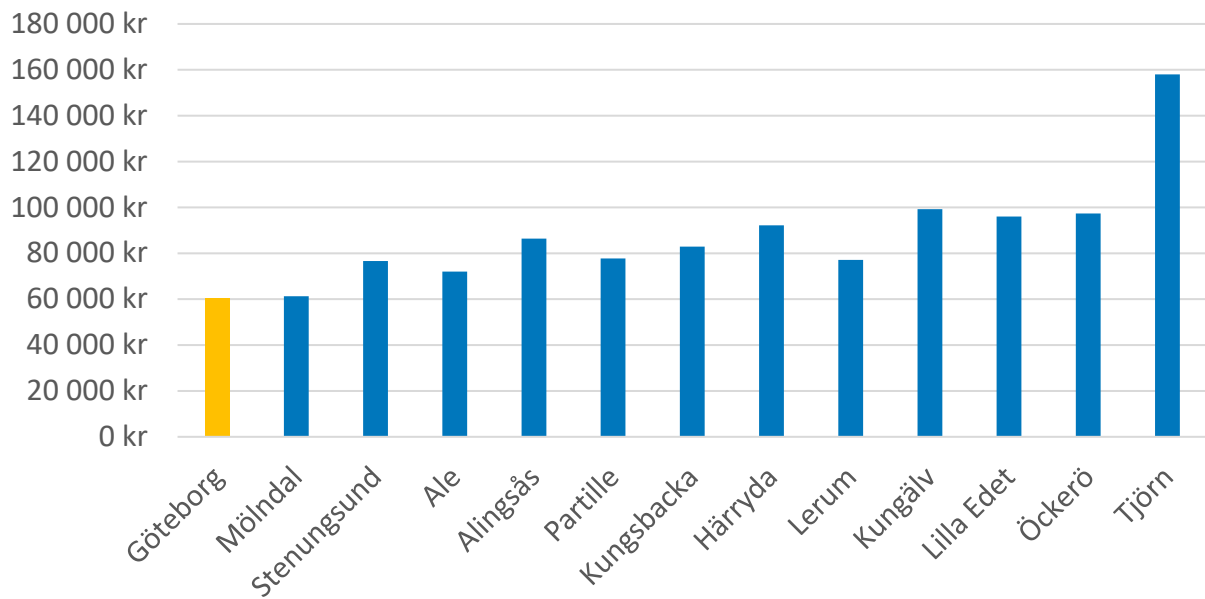
Typhus A Jämförelse med GR kommunerna

Typhus B Kommuner > 100 000 invånare

Typhus B Jämförelse med GR kommunerna

Anläggningsavgifter

